

Lovforslag nr. L 62. Fremsat den 4. december 1979 af arbejdsministeren

Forslag

til

Lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond

Kapitel 1

Fondens opgave

§ 1. Lønmodtagernes Dyrtidsfond oprettes med den opgave at forvalte og udbetale de midler, der hidrører fra indbetalingerne til Arbejdsmarkedets Tillægspension i medfør af lov nr. 230 af 2. juni 1977 om midlertidig indbetaling fra staten til Arbejdsmarkedets Tillægspension af visse dyrtidsportioner (dyrtidsindbetalingsloven). Disse midler udskilles ved lovens ikrafttræden fra Arbejdsmarkedets Tillægspensions midler.

Kapitel 2

Udbetaling

§ 2. En lønmodtager, for hvem der er indbetalt beløb i medfør af dyrtidsindbetalingsloven, kan forlange udbetaling af beløbet med tillæg af, hvad der er tilskrevet lønmodtagerens konto i medfør af § 8,

- 1) ved det fyldte 67. år,
- 2) ved tilkendelse af folkepension efter § 2, stk. 1, nr. 2 eller 3, i lov om folkepension,
- 3) ved tilkendelse af invalidepension efter § 3, stk. 2-4, i lov om invalidepension m. v.,
- 4) ved tilkendelse af enkepension efter § 1, stk. 1 eller stk. 2, i lov om pension til enker m. fl.,
- 5) ved overgang til at oppebære aktuel egenpension efter regler for tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken og for kommunale tjenestemænd samt efter regler for ansatte i stillinger, hvortil der er knyttet en pensionsordning, der i det væsentlige giver rettigheder som lov nr. 292 af 18. juni 1969 om tjenestemandspension,

6) ved overgang til at oppebære alders- eller invalidepension fra en privat, godkendt pensionsordning, der er oprettet efter aftale mellem en lønmodtager og dennes arbejdsgiver eller hjemlet i henhold til kollektiv overenskomst, regulativ m. v.,

7) ved overgang til efterløn efter kapitel 11 a i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v.,

8) ved tilkendelse af erstatning for tab af erhvervsevnen på 50 pct. eller derover i henhold til arbejdsskadeforsikringsloven eller anden dertil svarende lov, dansk eller fremmed, eller

9) ved flytning til udlandet for at tage varig bopæl dér.

Stk. 2. Ved lønmodtagerens død udbetales beløbet med tillæg til boet.

§ 3. Ved den berettigedes fyldte 70. år udbetales beløbet med tillæg ved fondens foranstaltning.

Stk. 2. Beløb, der ikke har kunnet udbetales inden den berettigedes fyldte 75. år, tilfalder fonden.

Kapitel 3

Administration

§ 4. Lønmodtagernes Dyrtidsfond ledes af en bestyrelse på 21 medlemmer, hvoraf de 15 er de til enhver tid værende lønmodtagerrepræsentanter i repræsentantskabet for Arbejdsmarkedets Tillægspension, medens 6 udpeges af finansministeren for tre år ad gangen.

Stk. 2. Bestyrelsen vælger en formand af sin midte.

Stk. 3. Arbejdsministeren fastsætter vedtægter for fonden, herunder nærmere regler om udbetalingen af beløb efter loven.

§ 5. Bestyrelsen for Lønmodtagernes Dyrstidsfond varetager sine opgaver efter denne lov med bistand i fornødent omfang af administrationen af Arbejdsmarkedets Tillægspension efter nærmere aftale mellem fondens bestyrelse og bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension, herunder om betaling til Arbejdsmarkedets Tillægspension for administrationsomkostninger.

Kapitel 4

Midlernes forvaltning

§ 6. Bestyrelsen for Lønmodtagernes Dyrstidsfond skal forvalte de midler, der omfattes af denne lov, således at de bliver til størst mulig gavn for de berettigede lønmodtagere. Ved midlernes placering skal herved tilstræbes en betryggende sikkerhed, en opretholdelse af midlernes realværdi samt højst mulig forrentning.

Stk. 2. Midlerne skal anbringes på følgende måde:

- a) i obligationer udstedt eller garanteret af den danske stat eller af danske kommuner;
- b) i obligationer udstedt af danske kreditforeninger og hypotekforeninger eller af finansieringsinstitutter, der er godkendt af staten;
- c) som indestående i danske banker eller sparekasser;
- d) i værdipapirer, som i øvrigt efter deres art og sikkerhed kan stilles i klasse med de under litra a)–c) nævnte, og
- e) i faste ejendomme, som fonden ejer, dog i intet tilfælde ud over fire femtedele af den offentlige vurdering til ejendomsværdi.

Stk. 3. Af midlerne vil dog i alt 25 pct. kunne anvendes på nedenfor anførte måder:

- a) til erhvervelse af fast ejendom;
- b) som indskud i en investeringsforening eller et investeringsaktieselskab godkendt af det offentlige;
- c) til køb af aktier, dog således, at der i samme selskabs aktier ikke må anbringes ud over 1 pct. af fondsmidlerne eller ud over

15 pct. af af det pågældende selskabs aktiekapital.

§ 7. Fondens overskud tilskrives en gang årligt de enkelte lønmodtageres konti i forhold til deres andel i den samlede formue, første gang for perioden 1. september 1977 til 31. december 1980.

Kapitel 5

Revision og tilsyn

§ 8. Fondens regnskab skal revideres af mindst 2 revisorer, hvoraf mindst én skal være statsautoriseret revisor. Bestyrelsen udnævner revisorerne for tre år ad gangen, men kan til enhver tid trække udnævnelsen tilbage.

§ 9. Det reviderede årsregnskab indsendes efter godkendelse af bestyrelsen til arbejdsministeren.

§ 10. Fonden er undergivet tilsyn af forsikringsrådet, der er berettiget til at afkræve fondens bestyrelse og Arbejdsmarkedets Tillægspension enhver oplysning, som rådet anser for fornøden.

Stk. 2. Rådet afgiver indberetning om tilsynet til arbejdsministeren og underretter fonden om indberetningens indhold.

Stk. 3. Til dækning af udgifterne ved forsikringsrådets tilsyn i henhold til stk. 1 fastsætter arbejdsministeren efter samråd med industriministeren et gebyr, der udredes af fonden.

Kapitel 6

Almindelige bestemmelser

§ 11. Retten til indsigelse mod størrelsen af de beløb, der efter dyrtidsindbetalingsloven er indbetalt fra staten for den enkelte lønmodtager, forældes den 1. januar 1985.

Stk. 2. Indsigelse mod størrelsen af det udbetalte beløb kan ikke fremsættes 3 år efter udbetalingen.

§ 12. Krav på udbetaling efter loven kan ikke overdrages eller pantsættes eller gøres til genstand for arrest, eksekution eller anden retsforfølgning.

§ 13. Offentlige myndigheder, statsanerkendte arbejdsløshedskasser, forsikringsselskaber og pensionskasser skal på begæring overlade fonden enhver oplysning, som er af betydning for afgørelsen af spørgsmål om retten til udbetaling efter loven.

§ 14. Med bøde eller hæfte straffes, hvis ikke strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning, den, der som medlem af bestyrelsen eller revisor for fonden

- 1) undlader at opfylde de pligter, der påhviler ham efter loven,
- 2) giver urigtige eller vildledende oplysninger til arbejdsministeren eller andre offentlige myndigheder om forhold, der vedrører fonden,
- 3) gør sig skyldig i grov eller oftere gent-

gen forsømmelse eller skodesløshed, der kan medføre tab for fonden.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte personer er under ansvar efter borgerlig straffelov § 152 og § 264 b forpligtet til over for uvedkommende at hemmeligholde, hvad de gennem deres virksomhed bliver vidende om.

Kapitel 7

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 15. Loven træder i kraft den 1. april 1980.

Stk. 2. Udbetaling efter § 2 og § 3, stk. 1, påbegyndes den 1. januar 1981.

Stk. 3. § 3, stk. 2, finder ikke anvendelse før 1. januar 1986.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning.

Til opfyldelse af en del af folketingsbeslutning af 20. august 1976 om indkomstpolitik for årene 1977-78 og 1978-79 fremsatte den daværende regering i folketingsåret 1976-77 forslag til lov om midlertidig indbetaling fra staten til Arbejdsmarkedets Tillægspension af visse dyrtidsportioner (dyrtidsindbetalingsloven). Forslaget blev gennemført som lov nr. 230 af 2. juni 1977 (Folketingstidende 1976-77, 2. samling, sp. 2587, 3314, 4917 og 5105; tillæg A, sp. 4601; tillæg B, sp. 633 og 797; tillæg C, sp. 459).

Ved denne lov, der er optrykt som *bilag* til nærværende lovforslag, suspenderedes dyrtidsreguleringen af arbejdsvederlag delvist i overenskomstperioden 1977-79, således at der højst kunne komme 1 dyrtidsportion til udbetaling pr. gang ved hvert af de 4 reguleringspristal i perioden. Til gengæld for hver overskydende dyrtidsportion, som måtte blive suspenderet i perioden, skulle staten til Arbejdsmarkedets Tillægspension indbetale et årligt beløb på 2 8/9 gange det for den enkelte lønmodtager beregnede ATP-bidrag, dvs. 432 kr. gange 2 8/9 eller 1.248 kr. pr. helårsbeskæftiget, svarende til en dyrtidsportion af sædvanlig størrelse pr. år for en fuldtidsbeskæftiget. De for den enkelte lønmodtager beregnede indbetalingsbeløb skulle dernæst godskrives særskilt på vedkommendes konto i Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Den praktiske administration af dyrtidsindbetalingsordningen blev således henlagt til Arbejdsmarkedets Tillægspension. Baggrunden herfor var, at det ved valget af medlemskredsen i Arbejdsmarkedets Tillægspension og af ATP-bidragene som beregningsgrundlag for statens indbetalinger ville være muligt at administrere den omfattende ordning på en administrativt overkommelig måde og på grundlag af det allerede foreliggende materiale i Arbejdsmarkedets Tillægspension. Opbygning af et nyt administrationsapparat og særskilte indberetninger fra arbejdsgiverne m. v. blev dermed ufornoden.

Som følge af suspensionsbestemmelsen i dyrtidsindbetalingslovens § 1 blev der i overenskomstperioden 1977-79 suspenderet 2 dyrtidsportioner

(1 i forbindelse med julipristallet 1977 og 1 i forbindelse med januarpristallet 1978). For en fuldtidsbeskæftiget i hele perioden er der således indbetalt i alt 4.368 kr. (2 år + 1 1/2 år á 1.248 kr.). Med indvundne renter vil beløbet ved udgangen af 1980 udgøre ca. 5.000 kr.

Statens indbetaling til Arbejdsmarkedets Tillægspension til gengæld for de 2 overskydende eller indefrosne dyrtidsportioner har udgjort i alt 7,1 mia kr., heraf 6,3 mia kr. i form af á conto beløb, jfr. lovens § 3, og knap 0,8 mia kr. som efterreguleringsbeløb for tiden september-december 1977 og for året 1978. Efterreguleringsbeløbet for tiden januar-august 1979, der må anslås til godt 0,5 mia kr., kan først beregnes i løbet af 1980, når Arbejdsmarkedets Tillægspension har modtaget de fornødne oplysninger om størrelsen af de indbetalte ATP-bidrag i 1979 fra ligningsmyndighederne via arbejdsgivernes lønoplysningssedler. Inklusive indvundne renter af de indbetalte beløb vil størrelsen af dyrtidsmidlerne ved udgangen af 1980 udgøre ca. 10 mia kr.

Om udbetalingen til sin tid af de af staten indbetalte dyrtidsbeløb til de berettigede lønmodtagere udtaltes det i folketingsbeslutningen af 20. august 1976:

»Ordningen forudsættes tilrettelagt således, at udbetalingerne til lønmodtagerne vil foregå sammen med den øvrige ATP-pension. Ved ordningen sikres herved, at også disse dyrtidsportioner ubeskåret tilfalder lønmodtagerne sammen med de renteindtægter, ATP-fonden vil opnå ved køb af obligationer m. v. for statens indbetaling.

De nærmere regler fastsættes i samarbejde med ATP's bestyrelse, hvori arbejdsmarkedets organisationer er repræsenteret.«

I overensstemmelse med en indstilling fra bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension blev udbetalingsspørgsmålet efter regeringens forslag imidlertid udskudt ved dyrtidsindbetalingslovens § 6, bl. a. under hensyn til usikkerheden om størrelsen af de beløb, der ville blive tale om. I lovens § 6 fastsattes det derfor, at der i folketingsåret 1979-80 skal fremsættes lovforslag for folketingsåret om formen for udbetaling til de lønmodtagere, for hvem der er godskrevet beløb i henhold til §§ 2 og

4, og at det påhviler bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension inden 1. oktober 1979 at afgive indstilling herom til arbejdsministeren.

2. Indstillingen fra bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension har i sin den 24. september 1979 afgivne indstilling fremhævet, at bestyrelsen fra første færd har anset de af staten indbetalte beløb, der er godskrevet på hver enkelt lønmodtagers konto i Arbejdsmarkedets Tillægspension, som værende den enkelte lønmodtagers personlige ejendom, da der er tale om dyrtidsportioner, som ellers normalt skulle være udbetalt de enkelte i forbindelse med lønnen.

Dette synspunkt indebærer efter bestyrelsens opfattelse, at der ved udbetalingen bør følges en ensartet behandling af de individuelt sikrede rettigheder, således at forskelle i udbetalingen til de enkelte lønmodtagere alene gores afhængig af størrelsen af det konterede beløb (beskæftigelsens varighed), udbetalingstidspunktet (bindingsperiodens længde) og variation i rentetilskrivningen i bindingsperioden.

Endvidere finder bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension, at folketingsbeslutningen af 20. august 1976 utvivlsomt forudsætter, at de indfrosne dyrtidsportioner skal anvendes til pensionsformål, således at dyrtidsbeløbene f. eks. ikke kan udbetales kontant på én gang 1. januar 1981 eller over en forholdsvis kort årrække.

Den omstændighed, at dyrtidsbeløbene skal udbetales til pensionsformål, er imidlertid ikke ensbetydende med, at udbetalingerne kan eller bør ske i form af pensioner på linie med pensionerne efter lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. Allerede det forhold, at tillægspensionssystemet bygger på løbende indbetalinger og løbende justeringer, medens dyrtidsbeløbene er at betragte som en afsluttet engangsindbetaling – en klump – udelukker i aktuarmæssig henseende en fuldstændig integration af dyrtidsmidlerne i tillægspensionsordningen.

En integration af dyrtidsmidlerne i tillægspensionsordningen ville også rejse en række andre problemer, og bestyrelsen konkluderer derfor, at det ikke er muligt hverken at integrere dyrtidsmidlerne i det gældende ATP-system eller at opbygge en særskilt ATP-lignende pensionsordning for dyrtidsmidlerne.

På baggrund heraf er det bestyrelsens opfattelse, at den løsning, der bedst og administrativt enklest

vil tilgodese de grundlæggende principper – at dyrtidsmidlerne er personlig ejendom og skal anvendes til pensionsformål – er at betragte dyrtidsbeløbene som en opsparing i pensionsøjemed eller en form for kapitalpension, der skal udbetales som et engangsbetøb, når den/de fastlagte pensionsbevilgning(er) indtræder.

Bestyrelsen indstiller herved nærmere, at engangsbetøbet efter begæring udbetales til den enkelte lønmodtager, når pågældende får tilkendt folkepension, førtidspension, invalidepension, tjenestemandspension eller anden pension i henhold til lov eller aftale, arbejdsskadeerstatninger på 50 pct. eller derover eller går på efterløn. Ved død udbetales beløbet til boet. Lønmodtageren kan vælge at udskyde udbetalingstidspunktet, dog senest til det fyldte 70. år.

Indstillingen fra bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension indeholder desuden *særudtalelser* fra bestyrelsens lønmodtagerrepræsentanter og fra Dansk Arbejdsgiverforenings og Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiveres repræsentanter i bestyrelsen.

Lønmodtagerrepræsentanterne har bemærket, at det efter dyrtidsindbetalingslovens § 6 ikke påhviler bestyrelsen at afgive indstilling om andre spørgsmål end om formen for udbetaling af de godskrevne dyrtidsbeløb. Lønmodtagerrepræsentanterne finder det imidlertid indlysende, at folketinget i forbindelse med udbetalingsspørgsmålet må beskæftige sig med en række andre relevante problemer vedrørende dyrtidsmidlernes bestyrelse og forvaltning m. v., idet reglerne herom i dyrtidsindbetalingslovens § 5 må anses for midlertidige og i øvrigt kun forekommer hensigtsmæssige i opbygningsperioden.

Vedrørende disse problemer har lønmodtagerrepræsentanterne derfor samtidig indstillet

at dyrtidsmidlerne udskilles fra Arbejdsmarkedets Tillægspensions midler, som de efter dyrtidsindbetalingslovens § 5 er forvaltet sammen med af Arbejdsmarkedets Tillægspensions bestyrelse, og i stedet indgår i en selvstændig nyoprettet fond, Lønmodtagernes Dyrtidsfond,

at den løbende administration fortsat varetages af Arbejdsmarkedets Tillægspensions daglige administration efter aftale om dækning af administrationsomkostningerne,

at Lønmodtagernes Dyrtidsfond ledes af de 15 lønmodtagerrepræsentanter i Arbejdsmarkedets Tillægspensions repræsentantskab, idet midlerne, hvortil arbejdsgiverne ikke har bidraget, som tilhørende lønmodtagerne bør forvaltes af lønmodta-

gerrepræsentanterne, der er valgt til at varetage lønmodtagernes interesser,

at Lønmodtagernes Dyrtidsfonds midler anbringes og forvaltes efter samme regler, som er gældende for Arbejdsmarkedets Tillægspensions midler efter § 26 i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, og

at dyrtidsbeløbene ved udbetalingen til de enkelte lønmodtagere beskattes med den procentsats, som gælder for opsparing i pensionsøjemed eller kapitalpension.

Dansk Arbejdsgiverforenings og Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiveres repræsentanter i bestyrelsen har over for lønmodtagerrepræsentanternes indstilling bl. a. gjort gældende,

at forvaltningen af dyrtidsmidlerne er fastlagt af folketinget i dyrtidsindbetalingslovens § 5,

at den af bestyrelsen enstemmigt foreslåede særlige pensionsordning i form af udbetaling af dyrtidsmidlerne med engangsbeløb ikke nødvendigvis ændringer i dyrtidsindbetalingsloven for så vidt angår udskillelse af midlerne fra Arbejdsmarkedets Tillægspensions midler, særskilt forvaltning og fordeling af administrationsomkostningerne. Den foreslåede udbetalingsordning indebærer kun, at Arbejdsmarkedets Tillægspension må administrere 2 forskellige pensionsordninger, dvs. en situation parallel til den i forsikringsverdenen kendte ordning, hvorefter de fleste selskaber administrerer flere forskellige forsikringsarter, og

at man fra arbejdsgiverside står uforstående over for lønmodtagerrepræsentanternes forslag om, at dyrtidsmidlerne fremtidigt skulle forvaltes alene af lønmodtagerrepræsentanterne i Arbejdsmarkedets Tillægspensions repræsentantskab på baggrund af, at lønmodtager- og arbejdsgiverrepræsentanterne i 15 år i fællesskab har forvaltet såvel ATP-midlerne som i de senere år dyrtidsmidlerne. Arbejdsgiverrepræsentanterne har herved bemærket, at de ved investeringerne nøje har fulgt bestemmelsen i § 26 i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension om anbringelse af midlerne til størst mulig gavn for pensionisterne.

For så vidt angår spørgsmålet om beskatningen af udbetalingsbeløbene anser arbejdsgiverrepræsentanterne dette for et rent politisk spørgsmål, og de har derfor ikke ment, at de burde tage stilling hertil.

3. Regeringens forslag.

Under hensyn til karakteren af dyrtidsbeløbene og forudsætningerne i folketingsbeslutningen af 20. august 1976 om midlernes anvendelse til pensions-

formål samt til ønskeligheden af at få tilvejebragt en forholdsvis let administrerbar udbetalingsordning, er regeringen enig med bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension i, at udbetalingen bør ske med et engangsbeløb i forbindelse med begivenheder, der normalt er ensbetydende med lønmodtagernes udtræden af arbejdsmarkedet.

Det forekommer mest overskueligt, at bestemmelserne herom udformes i en særlig lov og ikke blot gennemføres i form af en ændringslov til dyrtidsindbetalingsloven.

Da udbetalingen vil komme til at strække sig over en lang årrække, har regeringen endvidere taget spørgsmålet om forvaltningen og den øvrige administration af midlerne i udbetalingsfasen op til overvejelse. Regeringen har fundet det rimeligt, at midlerne – af de af lønmodtagerrepræsentanterne i Arbejdsmarkedets Tillægspensions bestyrelse anførte grunde – udskilles til en særlig fond under ledelse af lønmodtagerrepræsentanterne i Arbejdsmarkedets Tillægspensions repræsentantskab. Som der nærmere er redegjort for i bemærkningerne til § 4, finder regeringen dog, at fondens ledelse bør suppleres af et mindre antal repræsentanter for det offentlige interesser.

Dyrtidsindbetalingerne har ikke været skattepligtig indkomst for de enkelte lønmodtagere, jfr. dyrtidsindbetalingslovens § 7. Der må derfor tages stilling til spørgsmålet om, hvorledes beløbet skal beskattes i forbindelse med udbetalingen. Med hensyn til de skattemæssige forhold omkring ordningen henvises til det samtidig fremsatte forslag til lov om ændring af lov om beskatningen af pensionsordninger m. v.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Som følge af, at de lønmodtagerne tilkommende dyrtidsbeløb foreslås anvendt til pensionsformål i form af udbetaling af et engangsbeløb (kapitalpension), og der således vil blive tale om udbetaling over en lang årrække til en personkreds, der mere og mere afviger fra kredsen af ATP-medlemmer, må det anses for mest hensigtsmæssigt at udskille midlerne fra Arbejdsmarkedets Tillægspensions midler og lade dem indgå i en selvstændig fond, der vil blive organiseret som en selvejende institution.

Til § 2

Ad stk. 1. I konsekvens af, at udbetalingen af dyrtidsmidlerne efter forslaget skal tage sigte på at

tilgodese et pensionsformål, bør udbetalingen finde sted i forbindelse med de pensionsituationer o. lign., hvor de pågældende helt – eller dog i det væsentlige – forlader arbejdsmarkedet. Af administrative grunde bør udbetalingen dog være knyttet til sådanne let konstaterbare begivenheder, der (typisk) er udtryk for, at de pågældende dermed endeligt udtræder af arbejdsmarkedet, således at en konkret bedømmelse herom i de enkelte tilfælde undgås.

Selv om fondens administration ofte selv ville være i stand til at tilvejebringe oplysning om, hvorvidt en sådan pensionsbegivenhed er indtrådt, foreslås det, at udbetalingen skal ske efter begæring. Dermed bevares den enkelte berettigede valgmulighed med hensyn til, om han ønsker beløbet udbetalt straks ved pensionsbegivenhedens indtræden eller forst på et senere tidspunkt, jfr. dog bemærkningerne ad § 3 om udbetaling ved det fyldte 70. år.

ad 1). 67 år er den almindelige folkepensionsalder og ligeledes aldersbetingelsen for at opnå ATP. Det fyldte 67. år er således den alder, hvor de fleste af dem, der ikke på et tidligere tidspunkt har måttet eller ønsket at opgive deres arbejde på grund af svigtende helbred m. v., nu udtræder af arbejdsmarkedet. 67 år må derfor naturligt også være den almindelige aldersbetingelse for at begære udbetaling af dyrtidsbeløbet. Ligesom udbetaling af folkepension og ATP fra det 67. år ikke forudsætter pågældendes arbejdsophør, bør udbetalingen af dyrtidsbeløbet fra dette tidspunkt ej heller i det enkelte tilfælde være betinget af pågældendes udtræden af arbejdsmarkedet.

ad 2)–4) De i 2)–4) nævnte tilfælde af tilkendelse af de sociale pensioner – folke-, invalide- og enkepension – er udtryk for, at de pågældende normalt helt eller i det væsentlige er udtrådt af arbejdsmarkedet.

ad 2) De grupper af folkepensionister, der herefter kan begære udbetaling, er enlige kvinder i alderen 62–67 år og fortids-folkepensionister i alderen 55–67 år.

ad 3) Det foreslås, at tilkendelse af såvel højeste og mellemste som laveste invalidepension skal berettige til udbetaling af beløbet, idet det ikke skønnes rimeligt at afskære udbetaling ved tilkendelse af laveste invalidepension, der tilkendes ved nedsættelse af erhvervssevnen i intervallet 50–66 2/3 pct.'s invaliditet.

Da udbetaling af de forskellige former for dagpenge i princippet er midlertidige, bør disse ikke kunne udløse udbetaling.

ad 5) Overgang til de forskellige former for tjenestemandspension fra staten og kommunerne må naturligt i lighed med tilkendelse af de sociale pensioner give ret til udbetaling. Tilsvarende må gælde pensioner fra de statsgaranterede pensionsordninger eller fra koncessionerede selskaber.

Det bemærkes, at den almindelige laveste grænse for alderspension efter tjenstemandslovgivningen er 60 år, men at der dog for enkelte grupper gælder en lavere alder.

ad 6) For store lønmodtagergrupper – navnlig blandt funktionærerne – er der i de senere år tilvejebragt private pensionsordninger i ansættelsesforhold. Overgang til alders- eller invalidepension efter sådanne ordninger, som typisk vil være omfattet af pensionsbeskatningsloven, vil det ligeledes være rimeligt at anse for en begivenhed, der kan udløse udbetaling af dyrtidsbeløbene. 60-års alderen er også for disse forsikringer den normale laveste alder for alderspension.

ad 7) Medlemmer af de statsanerkendte arbejdsløshedskasser, der vælger at overgå til den fra 1. januar 1979 indførte efterløn, udtræder dermed – stort set – også af arbejdsmarkedet, idet det er en betingelse for at bevare ret til efterløn, at medlemmet i efterlønsperioden ikke har haft erhvervsarbejde af større omfang end sammenlagt 200 timer i de sidste 12 måneder. Overgang til efterløn bør derfor også naturligt berettige til udbetaling.

ad 8) Erstatning for tabt erhvervssevne som følge af en arbejdsskade ydes efter arbejdsskadeforsikringslovens § 27, såfremt erhvervsnetabet er 15 pct. eller derover. Mindre arbejdsskader vil dog som regel ikke medføre pågældendes udtræden af arbejdsmarkedet. Selv om de alvorligere arbejdsskader og dermed følgende højere erstatninger normalt tillige vil berettige de tilskadekomne til invalidepension, har bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension indstillet, at arbejdsskadeerstatninger for tab af erhvervssevne på 50 pct. og derover dog også selvstændigt skal kunne begrunde udbetaling af dyrtidsbeløbet.

ad 9) Selv om flytning til udlandet for at tage varig bopæl dér ikke er et ganske klart kriterium, og der ikke kan bortses fra »misbrug« i de enkelte tilfælde, findes det dog rimeligt at medtage denne

begivenhed, ikke mindst af hensyn til gæstearbejdere, der vender hjem, og hvor udbetaling på et senere tidspunkt hyppigt vil være forbundet med besvær både for de pågældende og administrationen. Formuleringen indebærer, at der f. eks. ikke kan ske udbetaling i forbindelse med udstationering til udlandet.

ad stk. 2. Da de godskrevne dyrtidsbeløb tilhører de pågældende lønmodtagere, foreslås det, at beløbene altid udbetales ved død uanset den berettigedes alder ved dødsfaldet. For personer, hvis bo behandles her i landet, er Arbejdsmarkedets Tillægspension i stand til at udbetale beløbet til boet.

Til § 3

I overensstemmelse med udbetalingens karakter af en pensionsordning bør beløbene udbetales inden for en vis kortere årrække efter det 67. år. Det foreslås derfor, at beløbene udbetales ved den berettigedes fyldte 70. år ved fondens foranstaltning. Via Arbejdsmarkedets Tillægspensions samarbejde med folkeregistre m. v. vil udbetalingen i det overvejende antal tilfælde kunne ske umiddelbart efter vedkommendes fyldte 70. år. I enkelte tilfælde – bortseblevne og udvandrede personer m. fl. – vil udbetalingen dog kunne være vanskelig. Det foreslås, at kravet forældes ved det 75. år, og at beløbet da tilfalder fonden som en del af årets overskud, jfr. § 8.

Til § 4

Som der er redegjort for i de almindelige bemærkninger, kan regeringen tilslutte sig opfattelsen hos lønmodtagerrepræsentanterne i Arbejdsmarkedets Tillægspensions bestyrelse, hvorefter fonden som udgangspunkt bør ledes alene af lønmodtagernes repræsentanter.

Regeringen finder dog, at det vil være naturligt og nyttigt, såfremt et mindre antal repræsentanter for det offentlige interesser også får del i fondens ledelse. Der er herved bl. a. tænkt på de samfundsøkonomiske interesser i fondens virksomhed, hvorfor det foreslås, at disse medlemmer udpeges af finansministeren.

Til § 5

Det foreslås, at Arbejdsmarkedets Tillægspensions administration skal bistå fondens ledelse med en række opgaver, herunder navnlig i forbindelse med udbetaling til de berettigede, som administrationen af tillægspensionsordningen har særlige

forudsætninger for at løse. Fondens egen administration kan dermed begrænses.

Til § 6

Den foreslåede bestemmelse om fondens forvaltning af midlerne er ganske enslydende med § 26 i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, bortset fra at der ikke er medtaget en til § 26, stk. 3, svarende bestemmelse om arbejdsgiverlån, idet denne bestemmelse efter sit indhold ikke kan overføres til dyrtidsmidlerne.

Til § 7

Foruden renter og udbytter vil der bl. a. blive tale om tilskrivning af kursgevinster og hjemfaldne beløb. Omvendt vil der blive tale om nedskrivning for kurstab og om fradrag af administrationsomkostninger.

Rent praktisk må bestyrelsen på grundlag af fondens overskud efter det årlige regnskab fastsætte en – noget afrundet – rentesats, hvormed lønmodtagernes konti tilskrives for hver periode.

Ligeledes må bestyrelsen på grundlag af det påregnede overskud for et løbende regnskabsår fastsætte den rentesats, der skal beregnes ved udbetalinger i tiden, indtil ny tilskrivning finder sted.

til §§ 8-10

De foreslåede bestemmelser om revision af fondens regnskab svarer til de herom gældende regler i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Det må anses for ønskeligt, at der etableres et forsikringsmæssigt tilsyn for Lønmodtagernes Dyrstidsfond, og det foreslås, at fonden undergives tilsyn af forsikringsrådet, der efter § 27 i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension i forvejen er tilsynsmyndighed for tillægspensionsordningen. Der må forudsættes en beskeden personalemæssig forøgelse til udøvelsen af tilsynet.

Til § 11

For endeligt at få opgjort fondens mellemværende med statskassen foreslås der en forældelsesfrist til 1. januar 1985 for indsigelser mod selve det i medfør af dyrtidsindbetalingsloven for den enkelte lønmodtager konterede beløb.

Det forudsættes, at fonden efter sin oprettelse udsender meddelelse til hver enkelt lønmodtager om størrelsen af det beløb, der er indbetalt på pågældendes konto.

F.t.l. om Lønmodtagernes Dyrtingsfond

Til §§ 12-14

Disse bestemmelser svarer til lignende bestemmelser i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Til § 15

Ad stk. 1. Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. april 1980, på hvilket tidspunkt fondens midler skal udskilles, ligesom de implicerede organer får en vis forberedelsestid, inden udbetalingerne begynder.

ad stk. 2. Udbetaling kan tidligst påbegyndes 1.

januar 1981, da en endelig opgørelse over de fra staten indbetalte beløb og disses fordeling på de enkelte lønmodtageres konti først foreligger i efteråret 1980. Personer, der før 1. januar 1981 opfyldte betingelserne i § 2, vil kunne forlange udbetaling fra denne dato. Personer, der før 1. januar 1981 er fyldt 70 år, vil få udbetalt beløbet fra denne dato.

ad stk. 3. Uanset bestemmelsen i § 3, stk. 2, bør der tidligst kunne ske hjemfald af beløb efter en 5-års periode fra det tidspunkt, hvor udbetaling første gang kunne finde sted.

Bilag

Lov nr. 230 af 2. juni 1977.

Lov om midlertidig indbetaling fra staten til Arbejdsmarkedets Tillægspension af visse dyrtidsportioner.

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:
Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

§ 1. Hvor der er aftalt eller fastsat regulering af arbejdsvederlag m.v. på grundlag af det reguleringspristal, der beregnes i henhold til lov om beregning af et reguleringspristal, suspenderes indtil det tidspunkt, hvor regulering på grundlag af julipristallet 1979 skal finde sted, den del af reguleringen, der svarer til en stigning i reguleringspristallet ud over fulde 3 points (1 dyrtidsportion) pr. gang på grundlag af de for juli 1977, januar og juli 1978 og januar 1979 beregnede pristal.

Stk. 2. Regulering på grundlag af reguleringspristallene for april og oktober 1977 og april og oktober 1978 suspenderes tilsvarende indtil det tidspunkt, hvor regulering på grundlag af aprilpristallet 1979 skal finde sted.

§ 2. For hver dyrtidsportion ud over 1, der udløses af hver af de i § 1, stk. 1, nævnte reguleringspristal, indbetaler staten fra den næstfølgende 1. september respektive 1. marts til Arbejdsmarkedets Tillægspension for alle dér registrerede lønmodtagere et beløb pr. år på $2 \frac{8}{9}$ gange det for den enkelte lønmodtager beregnede samlede bidrag til Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Stk. 2. Beløbet beregnes for et kalenderår ad gangen på grundlag af det for den pågældende beregnede ATP-bidrag fordelt med lige store beløb på de måneder, i hvilke den pågældende over for Arbejdsmarkedets Tillægspension er oplyst at have været beskæftiget. For 1977 medregnes kun bidrag, der herefter vedrører tiden efter 1. september, og for

1979 kun bidrag, der herefter vedrører tiden inden 1. september.

Stk. 3. De for den enkelte lønmodtager beregnede beløb godskrives særskilt den pågældendes konto i Arbejdsmarkedets Tillægspension.

§ 3. Såfremt de i § 1, stk. 1, nævnte reguleringspristal udløser indbetaling efter § 2, indbetaler staten fra den næstfølgende 1. september respektive 1. marts et månedligt a conto-beløb på 150 mill. kr. for hver dyrtidsportion, som danner grundlag for indbetaling.

§ 4. For lønmodtagere over 67 år indbetales til Arbejdsmarkedets Tillægspension et beløb beregnet på grundlag af den til ligningsmyndighederne opgivne årlige lønindtægt i hvert enkelt beskæftigelsesforhold. Lønindtægten omregnes til timetal for beskæftigelse efter samme regler som i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension § 15, stk. 4, jfr. § 4, stk. 1, c, og det beløb, der skal indbetales, beregnes herefter efter tilsvarende regler som i § 2, stk. 2, som om der på grundlag af dette timetal var beregnet ATP-bidrag for den pågældende, dog højst 1.248 kr. pr. person pr. beskæftigelsesforhold for hver dyrtidsportion, som danner grundlag for indbetaling.

Stk. 2. Det er en betingelse for at få godskrevet beløb efter stk. 1 i det kalenderår, hvor en lønmodtager fylder 67 år, at den pågældende efter anmodning fra Arbejds-

markedets Tillægspension giver oplysning om sine beskæftigelsesforhold i nævnte år.

§ 5. De af staten indbetalte beløb forvaltes af Arbejdsmarkedets Tillægspensions bestyrelse efter reglerne i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension § 26 sammen med Arbejdsmarkedets Tillægspensions midler.

Stk. 2. De af staten indbetalte beløb skal fremgå særskilt af Arbejdsmarkedets Tillægspensions regnskab.

Stk. 3. Omkostningerne ved ordningens administration dækkes efter tilsvarende regler, som er gældende for administrationen af Arbejdsmarkedets Tillægspension. I øvrigt finder reglerne i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension kap. VII-XI anvendelse.

§ 6. Forslag om formen for udbetaling til de lønmodtagere, for hvem der er godskrevet beløb i henhold til §§ 2 og 4, fremsættes for folketinget i folketingsåret 1979-80. Det påhviler bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Til-

lægspension inden 1. oktober 1979 at afgive indstilling herom til arbejdsministeren.

§ 7. I lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten, jfr. lovbekendtgørelse nr. 55 af 17. februar 1977, indsættes efter § 7 A som ny paragraf:

„**§ 7 B.** Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst bortses fra beløb, som i henhold til lov om midlertidig indbetaling fra staten til Arbejdsmarkedets Tillægspension af visse dyrtidsportioner indbetales af staten og godskrives lønmodtagernes konto i Arbejdsmarkedets Tillægspension.“

§ 8. Loven træder i kraft den 1. september 1977, dog træder § 1 i kraft den 1. juni 1977.

§ 9. Loven gælder kun for Færøerne og Grønland i det i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension § 38 angivne omfang.

Givet på Amalienborg, den 2. juni 1977.

Under Vor Kongelige Hånd og Segl.

MARGRETHE R.

Erling Jensen.